

*Szkoła Podstawowa nr 2
im. Obrońców Westerplatte
w Prabutach*

*Szkolny Program
Wychowawczo - Profilaktyczny
na rok szkolny 2017/2020*

*„W wychowaniu chodzi właśnie o to, ażeby człowiek stawał się bardziej człowiekiem
- o to, ażeby bardziej był, a nie tylko więcej miał (...)
Umiał bardziej być nie tylko z drugim, ale i dla drugich.”*

Jan Paweł II

Spis treści

Rozdział I	Podstawa prawna
Rozdział II	Wprowadzenie. Wychowanie i profilaktyka w szkole
Rozdział III	Diagnoza i wynikające z niej cele programu
Rozdział III	Określenie celów do realizacji
Rozdział V	Zadania oraz propozycje metod i form realizacji
Rozdział VI	Realizatorzy programu i ich zadania
Rozdział VII	Procedury. Działania interwencyjne w szkole
Rozdział VIII	Ewaluacja programu
Załączniki	Raport z ewaluacji.

Rozdział I

PODSTAWA PRAWNA

1. *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.* (Dz.U. 1997 nr 78, poz. 483 ze zm.) – art. 72;
2. *Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty* (tekst jedn.: Dz.U. 2004 nr 256, poz. 2572 ze zm.);
3. *Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego* (Dz.U. 1997 nr 89, poz. 555 ze zm.) – art.304;
4. *Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego* (Dz.U. 1964 nr 43, poz. 296 ze zm.) – art. 572;
5. Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.
6. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół* (Dz.U. 2009 nr 4, poz. 17);
7. *Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r.* (tekst jedn.: Dz.U. 2002 nr 147, poz. 1231 ze zm.);
8. *Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r.* (Dz.U. 2005 nr 179, poz. 1485 ze zm.);
9. *Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 r.* (tekst jedn.: Dz.U. 2002 nr 11, poz. 109 ze zm.);
10. *Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia 9 listopada 1995 r.* (tekst jedn.: Dz.U. 1996 nr 10, poz. 55 ze zm.);
11. *Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r.* (Dz.U. 1994 nr 111, poz. 535 ze zm.);
12. *Ustawa o zmianie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 23 lipca 2008 r.* (Dz. U. z 2008r. Nr 180 poz. 1108).
13. *Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r.* (Dz.U. 2005 nr 180, poz. 1493 ze zm.);
14. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych* (Dz.U. 2010 nr 228, poz. 1488);
15. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach* (Dz.U. 2010 nr 228, poz. 1487);
16. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem* (Dz.U. 2003 nr 26, poz. 226);
17. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 lipca 2004 r. w sprawie szczegółowych zasad kierowania, przyjmowania, przenoszenia, zwalniania i pobytu nieletniego w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych oraz młodzieżowych ośrodkach socjoterapii* (Dz.U. 2004 nr 178, poz. 1833 ze zm.);

18. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych* (Dz.U. 2010 nr 228, poz. 1490);
19. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 stycznia 2008 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania* (Dz.U. 2008 nr 7, poz. 38 ze zm.);
20. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii* (Dz.U. 2015 r. poz. 1249);
21. *Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 roku Prawo Oświatowe*;
22. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej* (Dz. U. z 2017r., poz. 356);
23. *Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r.* (Dz.U. z 2005r. Nr 179, poz. 1485 z późniejszymi zmianami: Dz. U. z 2006r. Nr 7 poz. 47 i 48; Dz.U. z 2006r Nr 66 poz. 469; Nr 120 poz. 826).
24. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach* (D.U. z 2017 r., poz.1643);
25. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 sierpnia 2017 r. w sprawie organizowania wczesnego wspomagania rozwoju dzieci* (Dz. U. z 2017 r., poz. 1635);
26. Statut szkoły;
27. Programy narodowe i krajowe w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia.

Rozdział II

WPROWADZENIE. WYCHOWANIE I PROFILAKTYKA W SZKOLE

Rodzice są pierwszymi wychowawcami swoich dzieci, nauczyciele wspomagają ich wszechstronny i harmonijny rozwój, a uczeń akceptuje siebie i jest otwarty na potrzeby drugiego człowieka.

Nauczanie i wychowanie – respektując chrześcijański system wartości – za podstawę przyjmuje uniwersalne zasady etyki. Kształcenie i wychowanie służy rozwijaniu u młodzieży poczucia odpowiedzialności, miłości Ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata. Szkoła winna zapewnić każdemu uczniowi warunki niezbędne do jego rozwoju, przygotować go do wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich w oparciu o zasady solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności.

WYCHOWANIE

Wychowanie to proces wspomagania wychowanka w rozwój, ukierunkowany na osiągnięcie pełnej dojrzałości w czterech podstawowych sferach: fizycznej, psychicznej, społecznej i duchowej. Proces ten składa się z czterech podstawowych elementów: wspomagania, kształtowania, zapobiegania i korygowania.

Wychowanie to proces wspierania wychowanka w rozwoju angażujący dwie osoby:

- wychowawcę (np. rodzica, nauczyciela, duszpasterza, sąsiada, starszego kolegę/koleżankę) oraz wychowanka (dziecko/nastolatek);
- pozostające w osobowej relacji (których spotkanie oparte jest na poszanowaniu godności osobowej zarówno wychowawcy, jak i wychowanka);
- współdziałające w osiągnięciu celów wychowawczych tj. pełnej dojrzałości w czterech podstawowych sferach: fizycznej, psychicznej – w tym m.in. emocjonalnej i intelektualnej – społecznej i duchowej. Dojrzałość fizyczną należy rozumieć jako prowadzenie zdrowego stylu życia, dojrzałość psychiczną – jako ponoszenie odpowiedzialności za siebie i współodpowiedzialności za innych oraz otaczający świat, dojrzałość społeczną – jako konstruktywne pełnienie ról społecznych, a dojrzałość duchową – jako posiadanie konstruktywnego systemu wartości oraz poczucia sensu życia i istnienia człowieka;
- dzielące się odpowiedzialnością: wychowawca odpowiada za tworzenie warunków do rozwoju, zaś wychowanek za korzystanie z istniejących warunków w celu realizacji zadań rozwojowych.

PROFILAKTYKA

Profilaktyka to kompleksowa interwencja kompensująca niedostatki wychowania, która obejmuje równolegle trzy obszary działania:

- wspomaganie wychowanka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi jego prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu (czyli budowanie odporności i konstruktywnej zaradności);
- ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka, które zaburzają prawidłowy rozwój i dezorganizują zdrowy styl życia;
- inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi oraz umożliwiają prowadzenie zdrowego stylu życia.

Szkoła jest miejscem profilaktyki pierwszorzędowej, która ma wzmacniać elementy osobowości. Wynika to z jej zadań, kompetencji nauczycieli, a przede wszystkim potrzeb ogółu dzieci i młodzieży.

W działaniach profilaktycznych można koncentrować się na:

- ograniczaniu lub eliminowaniu wpływu czynników zwiększających ryzyko używania środków uzależniających,
- na wzmacnianiu działania czynników chroniących przed ich używaniem.

Rozdział III

DIAGNOZA I WYNIKAJĄCE Z NIEJ CELE PROGRAMU.

Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Obrońców Westerplatte powstała z połączenia dwóch szkół: Szkoły Podstawowej Nr 2 im. Obrońców Westerplatte w Prabutach i Gimnazjum im. Marii Curie-Skłodowskiej w Prabutach. Do opracowania planu wychowawczo-profilaktycznego określono potrzeby i możliwości obu szkół i ich potencjał dydaktyczno-materialny.

Diagnozę sytuacji wychowawczej szkoły dokonano na podstawie analizy:

- dokumentów szkolnych:
  - Program profilaktyczno-wychowawczy Szkoły Podstawowej Nr 2 im. Obrońców Westerplatte w Prabutach,
  - Program wychowawczy Gimnazjum im. Marii Curie-Skłodowskiej,
  - Program Profilaktyczny Gimnazjum im. Marii Curie-Skłodowskiej,
- protokołów Rad Pedagogicznych Szkoły Podstawowej Nr 2 i Gimnazjum,
- wyników badań ankietowych przeprowadzonych wśród uczniów, rodziców, nauczycieli i pracowników niepedagogicznych dotyczących promocji zdrowia i klimatu społecznego obu szkół.

Ankiety przeprowadzono w dniach 4.09. – 7.09.2017 r. Ankiety wypełniło 177 uczniów klas IV –VII oraz II i III gimnazjum, 28 nauczycieli, 9 pracowników niepedagogicznych oraz 158 rodziców. Wśród uczniów klas II i III (edukacja wczesnoszkolna) przeprowadzono ankietę, której pytania dostosowane były do wieku uczniów. Ankiety wypełniło 47 uczniów.

Analiza dokumentów oraz wyniki badania sondażowego nakreślają przekrój problemów pojawiających się w szkole na płaszczyznach różnych relacji. Na tej podstawie opracowano cele zawarte w programie wychowawczo-profilaktycznym szkoły.

Rozdział IV

OKREŚLENIE CELÓW DO REALIZACJI

Szkolny Program Wychowawczo- Profilaktyczny został dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów i potrzeb środowiska lokalnego. Ma służyć ujednoczeniu działań wychowawczych i profilaktycznych oraz pozyskaniu rodziców do współpracy w dziedzinie profilaktyki domowej.

Realizacja Szkolnego Programu Wychowawczo - Profilaktycznego zgodnie z jego założeniami ma doprowadzić do aktywnego rozwoju wszystkich sfer osobowości ucznia i umożliwić mu osiągnięcie szeroko rozumianego sukcesu.

Cel ogólny:

Wspieranie naturalnego rozwoju ucznia we wszystkich jego obszarach: fizycznym, emocjonalnym, intelektualnym, społecznym i duchowym.

Cele szczegółowe:

- adaptacja uczniów klas pierwszych do warunków szkolnych;
- rozwijanie mocnych stron uczniów;
- kształtowanie postaw, wartości prospołecznych i obywatelskich;
- zapobieganie negatywnym skutkom rozwoju cywilizacyjnego;
- promowanie zdrowego stylu życia.

Misja szkoły:

Misją Szkoły Podstawowej nr 2 im. Obrońców Westerplatte w Prabutach jest wspomaganie wszechstronnego i harmonijnego rozwoju dziecka, wspieranie go w procesie nabywania wiedzy, umiejętności, sprawności, postaw i nawyków, które zapewnią mu przygotowanie do racjonalnego i godnego życia oraz kontynuacji nauki na dalszym etapie kształcenia.

Wizja szkoły:

Nasza szkoła jest otwarta na potrzeby uczniów.

Stara się ukształtować człowieka twórczego i uczciwego, potrafiącego wykorzystać zdobytą wiedzę i umiejętności dla dobra swego i innych, przygotowanego do odnoszenia sukcesów i radzenia sobie z trudnościami w życiu i dalszej edukacji. Pomaga wszystkim uczniom rozwijać osobowość, talenty i uzdolnienia. Zapewnia dzieciom bezpieczeństwo fizyczne, emocjonalne i dobra atmosferę. Dbą o rekreację i rozrywkę.

Model absolwenta szkoły:

Model absolwenta szkoły

Realizując podstawowe zadania szkoły staramy się, aby nasz absolwent był:

- **Samodzielny**- potrafił podejmować decyzje w poczuciu odpowiedzialności za dobro własne i innych ludzi. Dawał sobie radę w różnych sytuacjach życiowych i pozytywnie patrzył na otaczający go świat, siebie i innych ludzi.
- **Twórczy**- miał potrzebę nieustannego rozwoju, starał się rozwiązywać napotkane problemy; naukę traktował jak coś naturalnego i rozwijał swoje zainteresowania.
- **Uczciwy** – mówił prawdę, szanował cudzą własność, dotrzymywał słowa.
- **Odpowiedzialny**- potrafił wywiązywać się z powierzonych zadań, przewidywał skutki swoich działań i ponosił za nie konsekwencje. Jeżeli trzeba, zwracał się o pomoc do osób z najbliższego otoczenia. Działając w grupie, poczuwał się do odpowiedzialności za efekty jej pracy; postępował zgodnie z zasadami bezpieczeństwa i etyki.
- **Ciekawy świata**- zdobywał wiedzę i umiejętności, korzystając z różnych źródeł. Myślał samodzielnie, twórczo i krytycznie. Umiał realizować własne plany i marzenia.
- **Tolerancyjny i szanujący godność innych** - potrafił zrozumieć różnice między ludźmi, w każdym starał się dostrzec coś dobrego. Był wrażliwy na potrzeby drugiego człowieka.
- **Szanujący prawo**- przestrzegał prawo i zasady ustalone przez odpowiednie instytucje w mieście i kraju.
- **Obowiązkowy i punktualny**- dotrzymywał terminów, sprawnie planował swoje zajęcia. Szanował czas swój i innych.

Dla uzyskania zamierzonych celów oddziaływania wychowawczego i profilaktycznego ustalono obszary w ramach których będą realizowane określone działania.

Obszary działań programu wychowawczo-profilaktycznego:

Obszar I: Adaptacja uczniów klas pierwszych do warunków szkolnych.

Obszar II: Zdrowie – edukacja zdrowotna.

Obszar III: Relacje – kształtowanie postaw społecznych.

Obszar IV: Kultura – wartości, normy, wzory zachowań.

Obszar V: Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych).

Rozdział V

ZADANIA ORAZ PROPOZYCJE METOD I FORM REALIZACJI

Zadania do realizacji dla każdego poziomu edukacyjnego przedstawiono w tabelach. Tabela nr 1 dotyczy zadań do realizacji w edukacji wczesnoszkolnej w klasach I – III, natomiast tabela nr 2 zadania do realizacji w klasach programowo wyższych czyli w klasach IV – VIII z podziałem zadań do realizacji w poszczególnych klasach. Zadania te będą niezmiennie do realizacji w każdym roku obowiązywania programu wychowawczo-profilaktycznego. Mogą one być modyfikowane według potrzeb w ramach realizacji zadań szkoły.

W tabeli nr 3 przedstawiono metody i formy realizacji oraz odpowiedzialnych za realizację poszczególnych zadań. Ta część programu będzie co roku dostosowywana do realizowanych w szkole zadań wynikających z planów pracy nauczycieli oraz dyrekcji szkoły.

Tabela nr 1. Treści wychowawczo-profilaktyczne do realizacji w klasach I–III

OBSZAR	ZADANIA DLA KLAS I - III
Adaptacja uczniów klas pierwszych do warunków szkolnych	<ul style="list-style-type: none"> – wspieranie dziecka oraz jego rodziny w nowej sytuacji – budowanie pomostu pomiędzy doświadczeniami przedszkolnymi i szkolnymi – stworzenie dzieciom poczucia bezpieczeństwa – wyrabianie u uczniów poczucia obowiązku i odpowiedzialności
Zdrowie – edukacja zdrowotna	<ul style="list-style-type: none"> – zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i innych, kształtowanie umiejętności kreowania środowiska sprzyjającego zdrowemu stylowi życia; – zapoznanie z zasadami zdrowego, racjonalnego odżywiania się, higieny osobistej i aktywności fizycznej; – przygotowanie do podejmowania działań mających na celu zdrowy styl życia w aspekcie fizycznym i psychicznym; – kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie; – rozwijanie umiejętności podejmowania działań na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku; – kształtowanie umiejętności analizy zjawisk przyrodniczych, rozumowania przyczynowo - skutkowego; – uświadomienie wpływu przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt i roślin; – kształtowanie wytrwałości w działaniu i dążeniu do celu, umiejętności adekwatnego zachowania się w sytuacjach zwycięstwa i porażki.
Relacje – kształtowanie postaw społecznych	<ul style="list-style-type: none"> – kształtowanie podstawowych umiejętności komunikacyjnych; – rozwijanie umiejętności formułowania prostych wniosków na podstawie obserwacji i własnych doświadczeń; – kształtowanie umiejętności przestrzegania obowiązujących reguł; – kształtowanie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania relacji z rówieśnikami, rozpoznawania ich potrzeb, zgodnej współpracy z innymi, z zachowaniem obowiązujących norm i reguł kultury osobistej; – przygotowanie do sprawiedliwego i uczciwego oceniania zachowania własnego i innych ludzi; – zapoznanie z podstawowymi prawami i obowiązkami wynikającymi z roli ucznia oraz członka szkolnej społeczności, rodziny i kraju; – rozwijanie empatii, umiejętności podejmowania działań mających na celu pomoc słabszym i potrzebującym, umiejętności rozwiązywania konfliktów i sporów.
Kultura – wartości, normy, wzory	<ul style="list-style-type: none"> – kształtowanie umiejętności właściwego komunikowania się w różnych sytuacjach społecznych, dbałość o język i kulturę wypowiedzania się;

zachowań	<ul style="list-style-type: none"> – kształtowanie umiejętności analizy prostych sytuacji wychowawczych, odróżniania dobra od zła; – kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze, poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także poszanowania innych kultur i tradycji, określanie swojej przynależności kulturowej poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i tradycją w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym, uczestniczenie w życiu kulturalnym środowiska rodzinnego, szkolnego, lokalnego oraz wydarzeniach organizowanych przez najbliższą społeczność; – kształtowanie wrażliwości estetycznej poprzez kontakt z dziełami literackimi i wytworami kultury, zapoznanie z wybranymi dziełami architektury i sztuk plastycznych należących do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury, wywołanie potrzeby kontaktu z literaturą i sztuką dla dzieci; – kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla ludzi, niezależnie od religii, statusu materialnego, wieku, wyglądu, poziomu rozwoju intelektualnego i fizycznego oraz respektowanie ich praw, podejmowanie działań w celu zapobiegania dyskryminacji; – przygotowanie do podejmowania działań mających na celu identyfikowanie i rozwijanie własnych zainteresowań; – wstępne kształtowanie postaw wyrażających szacunek do symboli i tradycji narodowych oraz tradycji związanych z rodziną, szkołą i społecznością lokalną;
OBSZAR	ZADANIA DLA KLAS I - III
Kultura – wartości, normy, wzory zachowań cd.	<ul style="list-style-type: none"> – inspirowanie do podejmowania aktywności i inicjatyw oraz pracy zespołowej, wspomaganie działań służących kształtowaniu własnego wizerunku i otoczenia; przygotowanie do radzenie sobie w sytuacjach codziennych wymagających umiejętności praktycznych, budzenie szacunku dla pracy ludzi różnych zawodów; – kształtowanie umiejętności wyrażania własnych emocji w różnych formach ekspresji; – kształtowanie poczucia własnej wartości dziecka, podtrzymywanie ciekawości poznawczej, rozwijanie kreatywności i przedsiębiorczości oraz brania odpowiedzialności za swoje decyzje i działania; – kształtowanie świadomości odmienności osób niepełnosprawnych, innej narodowości, wyznania, tradycji kulturowej oraz ich praw.
Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)	<ul style="list-style-type: none"> – zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych, kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia oraz sytuacjach nadzwyczajnych; – kształtowanie umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł, korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych, kształtowanie świadomości negatywnego wpływu pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne oraz niebezpieczeństw wynikających z anonimowości kontaktów, respektowanie ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, Internetu i multimediiów; – przygotowanie do bezpiecznego i rozsądnego korzystania z narzędzi i urządzeń technicznych, bezpiecznego organizowania zajęć ruchowych i poruszania się po drogach; – przygotowanie do bezpiecznego korzystania ze środków komunikacji, zapobiegania i przeciwdziałania sytuacjom problemowym; – kształtowanie umiejętności utrzymywania ładu i porządku wokół siebie, w miejscu nauki i zabawy.

Tabela nr 2. Treści wychowawczo-profilaktyczne do realizacji w klasach IV–VIII

OBSZAR	ZADANIA				
	Klasa IV	Klasa V	Klasa VI	Klasa VII	Klasa VIII
Zdrowie – edukacja zdrowotna	<p>Nabycie podstawowej wiedzy na temat stresu.</p> <p>Inspirowanie młodzieży do myślenia o własnej motywacji do działania.</p> <p>Nabywanie umiejętności gromadzenia i porządkowania wiedzy o sobie.</p> <p>Kształtowanie postaw otwartych na poszukiwanie pomocy oraz porady, kiedy zaczynają się trudności kiedy wybór i jest ważny i trudny.</p>	<p>Zachęcanie uczniów do pracy nad własną motywacją oraz analizą czynników, które ich demotywuja.</p> <p>Kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych.</p> <p>Prezentowanie sposobów pokonywania własnych słabości oraz akceptowania ograniczeń i niedoskonałości.</p>	<p>Kształtowanie umiejętności rozpoznawania własnych cech osobowości.</p> <p>Kształtowanie konstruktywnego obrazu własnej osoby, np. świadomości mocnych i słabych stron.</p> <p>Rozwijanie właściwej postawy wobec zdrowia i życia jako najważniejszych wartości.</p> <p>Doskonalenie i wzmacnianie zdrowia fizycznego.</p>	<p>Kształtowanie postawy proaktywnej, w której uczeń przejmuje inicjatywę, ale też odpowiedzialności za swoje działania, decyzje.</p> <p>Kształtowanie umiejętności świadomego wyznaczania sobie konkretnych celów.</p> <p>Rozwijanie umiejętności hierarchizacji zadań.</p> <p>Podnoszenie poczucia własnej wartości poprzez określanie osobistego potencjału.</p>	<p>Kształtowanie postawy uczniów nastawionej na rozwiązanie – charakteryzującej się samoświadomością, wyobraźnią, kreatywnością.</p> <p>Kształtowanie umiejętności wyznaczania sobie celów krótko- i długoterminowych.</p> <p>Rozwijanie umiejętności ustalania priorytetów, uwzględniając kryteria ważności i pilności.</p> <p>Rozwijanie umiejętności oceny własnych możliwości.</p>
OBSZAR	ZADANIA				
	Klasa IV	Klasa V	Klasa VI	Klasa VII	Klasa VIII
Zdrowie – edukacja zdrowotna c.d.	<p>Kształtowanie postaw prozdrowotnych poprzez promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia.</p>			<p>Kształtowanie świadomości własnego ciała z uwzględnieniem zmian fizycznych i psychicznych w okresie dojrzewania.</p>	<p>Kształtowanie świadomości dotyczącej wykorzystania ruchu w życiu człowieka jako skutecznego sposobu dbania o zdrowie psychiczne.</p>
Relacje – kształtowanie postaw społecznych	<p>Kształtowanie umiejętności właściwej komunikacji, stanowiącej podstawę współdziałania.</p> <p>Kształtowanie umiejętności asertywnego wyrażania własnych potrzeb.</p> <p>Rozwijanie</p>	<p>Rozwijanie umiejętności rozumienia innych, która sprzyja efektywnej współpracy.</p> <p>Wyzwalanie chęci do działania na rzecz innych osób w celu poprawy ich sytuacji</p>	<p>Kształtowanie umiejętności współpracy w dążeniu do osiągnięcia celu.</p> <p>Uwrażliwianie na różne obszary ludzkich problemów i potrzeb poprzez krzewienie potrzeby udzielania pomocy</p>	<p>Kształtowanie umiejętności wchodzenia w interakcje z ludźmi w sposób zapewniający zadowolenie obydwu stron.</p> <p>Kształtowanie umiejętności szukania inspiracji, rozwijanie własnej</p>	<p>Rozwijanie umiejętności poszukiwania takich rozwiązań, które stwarzają korzyści dla obydwu stron.</p> <p>Rozwijanie umiejętności dostrzegania pozytywnych aspektów działania</p>

	<p>wrażliwości na potrzeby i trudności innych ludzi.</p> <p>Kształtowanie postawy szacunku i zrozumienia wobec innych osób.</p> <p>Rozwijanie zdolności do inicjowania i podtrzymywania znaczących głębszych relacji.</p> <p>Budowanie atmosfery wzajemnego szacunku w społeczności szkolnej.</p>	<p>(wolontariat).</p> <p>Rozwijanie poczucia przynależności do grupy (samorząd uczniowski, klub, drużyna, wspólnota).</p> <p>Kształtowanie otwartości na doświadczenia innych ludzi, ich sposobów rozwiązywania problemów, na nową wiedzę.</p> <p>Rozwijanie świadomości dotyczącej roli osób znaczących i autorytetów.</p>	<p>(wolontariat).</p> <p>Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych: wyrażanie własnych opinii, przekonań i poglądów.</p> <p>Rozwijanie świadomości roli i wartości rodziny w życiu człowieka.</p> <p>Rozwijanie samorządności.</p>	<p>kreatywności.</p> <p>Rozwijanie odpowiedzialności za siebie i innych (wolontariat).</p>	<p>zespołowego poprzez docenienie różnic zdań i wiedzy, doświadczeń, specjalizacji, kompetencji.</p> <p>Rozwijanie potrzeby ciągłego doskonalenia siebie jako jednostki, członka rodziny i społeczeństwa.</p>
--	--	--	---	---	--

OBSZAR	ZADANIA				
	Klasa IV	Klasa V	Klasa VI	Klasa VII	Klasa VIII
Kultura – wartości, normy i wzory zachowań	<p>Zapoznanie z rolą zainteresowań w życiu człowieka.</p> <p>Uwrażliwianie na kwestie moralne, np. mówienia prawdy, sprawiedliwego traktowania.</p> <p>Kształtowanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia.</p> <p>Kształtowanie potrzeby uczestnictwa w kulturze.</p>	<p>Rozwijanie zainteresowań i pasji uczniów.</p> <p>Budowanie samoświadomości dotyczącej praw, wartości, wpływów oraz postaw.</p> <p>Rozwijanie umiejętności wyrażania własnych emocji.</p> <p>Rozwijanie umiejętności właściwego zachowania się z uwzględnieniem sytuacji i miejsca.</p>	<p>Rozwój zainteresowań, poszerzenie autonomii i samodzielności.</p> <p>Rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia w kontekście analizy wpływów rówieśników i mediów na zachowanie.</p> <p>Dokonywanie analizy postaw, wartości, norm społecznych, przekonań i czynników które na nie wpływają.</p> <p>Rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego.</p>	<p>Popularyzowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego.</p> <p>Rozwijanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia i samokształcenia, zaangażowania w zdobywanie wiedzy i umiejętności.</p> <p>Rozwijanie takich cech jak: pracowitość, odpowiedzialność, prawdomówność, rzetelność i wytrwałość.</p> <p>Umacnianie więzi ze społecznością lokalną.</p>	<p>Popularyzowanie wiedzy o różnicach kulturowych oraz rozwijanie umiejętności korzystania z niej w kontakcie z przedstawicielami innych narodowości.</p> <p>Popularyzowanie wiedzy i rozwijanie świadomości na temat zasad humanitaryzmu.</p> <p>Rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej poprzez podejmowanie działań na rzecz lokalnej społeczności.</p>

<p>Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych).</p>	<p>Redukowanie agresywnych zachowań poprzez uczenie sposobów rozwiązywania problemów.</p> <p>Budowanie atmosfery otwartości i przyzwolenia na dyskusję.</p> <p>Uświadamianie zagrożeń wynikających z korzystania z nowoczesnych technologii informacyjnych</p>	<p>Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu – podstawy negocjacji i mediacji.</p> <p>Rozwijanie umiejętności identyfikowania przyczyn własnego postępowania.</p> <p>Dokonywanie analizy wpływu nastawienia do siebie i innych na motywację do podejmowania różnorodnych zachowań.</p>	<p>Dostarczanie wiedzy na temat osób i instytucji świadczących pomoc w trudnych sytuacjach.</p> <p>Budowanie atmosfery wsparcia i zrozumienia w sytuacji problemowej oraz promowanie rzetelnej wiedzy mającej na celu zredukowanie lęku.</p>	<p>Rozwijanie postaw opartych na odpowiedzialności za dokonywane wybory i postępowanie.</p> <p>Dostarczenie wiedzy z zakresu prawa dotyczącego postępowania w sprawach nieletnich.</p> <p>Przeciwdziałanie ryzykownym zachowaniom seksualnym.</p>	<p>Propagowanie wiedzy na temat prawnych i moralnych skutków posiadania, zażywania i rozprowadzania środków psychoaktywnych</p> <p>Rozwijanie umiejętności wykorzystywania elementów negocjacji i mediacji w sytuacji rozwiązywania konfliktów.</p>
<p>OBSZAR</p>	<p>ZADANIE</p>				
	<p>KLASA IV</p>	<p>KLASA V</p>	<p>KLASA VI</p>	<p>KLASA VII</p>	<p>KLASA VIII</p>
<p>Bezpieczeństwo c.d.</p>	<p>Zwiększanie wiedzy na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych.</p> <p>Rozwijanie umiejętności troski o własne bezpieczeństwo w relacjach z innymi.</p>	<p>Rozwijanie poczucia osobistej odpowiedzialności zachęcanie do angażowania się w prawidłowe i zdrowe zachowania.</p> <p>Doskonalenie umiejętności rozpoznawania symptomów uzależnienia od komputera i Internetu.</p>	<p>Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z własnymi negatywnymi emocjami oraz z zachowaniami agresywnymi.</p> <p>Kształtowanie przekonań dotyczących znaczenia posiadanych informacji, których wykorzystanie pomaga w redukowaniu lęku w sytuacjach kryzysowych.</p> <p>Rozwijanie świadomości dotyczącej prawa do prywatności, w tym do ochrony danych osobowych oraz ograniczonego zaufania do osób poznanych w sieci.</p>	<p>Rozwijanie umiejętności reagowania w sytuacjach kryzysowych, niesienia pomocy dotkniętym nimi osobom oraz minimalizowania ich negatywnych skutków.</p> <p>Rozwijanie umiejętności lepszego rozumienia siebie poprzez poszukiwanie i udzielanie odpowiedzi na pytania: Kim jestem? Jakie są moje cele i zadania życiowe?</p>	<p>Rozwijanie umiejętności podejmowania działań zgodnych ze zweryfikowanymi źródłami wiedzy.</p> <p>Utrwalanie umiejętności oceny konsekwencji podejmowanych działań dla siebie i dla innych – określanie alternatywnych rozwiązań problemu.</p> <p>Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu – podstawy negocjacji i mediacji.</p>

Tabela nr 3. Treści wychowawczo-profilaktyczne – formy realizacji i osoby odpowiedzialne

OBSZAR	ELEMENTY	FORMY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
Adaptacja uczniów klas pierwszych do warunków szkolnych	wspomaganie	Częste rozmowy z rodzicami i uczniami	nauczyciele klas I
		Zorganizowanie spotkania rodziców z pedagogiem lub psychologiem z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.	pracownicy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej
		Otoczenie pierwszoklasistów specjalną troską i uwagą w czasie przerw międzylekcyjnych.	nauczyciele klas I n-ciele dyżurujący
		Żywy i opiekuńczy stosunek nauczyciela do uczniów wszystkich razem i każdego z osobna.	nauczyciele klas I nauczyciele uczący
	kształtowanie	Przeprowadzenie lekcji otwartej dla rodziców.	nauczyciele klas I
		Dominacja na lekcjach w tym okresie zabaw, gier i sytuacji zadaniowych. wrzesień grudzień	nauczyciele klas I nauczyciele uczący
		Wycieczka po szkole : zapoznanie ze szkolnymi pomieszczeniami: klasy, sekretariat, gabinety dyrektora i wicedyrektora, biblioteka, świetlica, sala gimnastyczna, gabinet pielęgniarki.	wrzesień nauczyciele klas I
		Uwrażliwianie uczniów klas starszych na potrzebę zapewniania bezpieczeństwa uczniom klas I – pogadanki na godzinach wychowawczych.	Wychowawcy wszyscy nauczyciele
		Słubowanie pierwszoklasistów.	X 2017 wychowawcy klas I
	zapobieganie	Minimalizowanie negatywnych przeżyć dziecka, związanych z pierwszymi dniami dziecka w szkole – zabawy integracyjne, rozmowy indywidualne i grupowe, wspólne spędzanie przerw międzylekcyjnych.	nauczyciele klas I nauczyciele uczący
		Łagodne ocenianie, częste pochwały.	nauczyciele klas I
	korygowanie	Wprowadzenie oraz systematyczne i cierpliwe przypominanie uczniom obowiązujących w szkole i na lekcjach reguł i zasad.	nauczyciele klas I nauczyciele uczący
	Zdrowie –edukacja zdrowotna	wspomaganie	Prowadzenie sportowych zajęć pozalekcyjnych.
Udział w zawodach sportowych.			nauczyciele wychowania fizycznego
Organizowanie raz w roku „Dnia Sportu Szkolnego” w połączeniu np. z Dniem Dziecka.			nauczyciele wychowania fizycznego
Propagowanie działań proekologicznych poprzez akcje informacyjne, dni tematyczne: - Piknik zdrowej żywności - Ekoliada - Konkurs plastyczny o tematyce ekologicznej.			V 2018 pedagodzy II 2018 Anna Bożek, Janina Lange II semestr nauczyciele świetlicy
kształtowanie		Działania proekologiczne: - zbiórka baterii, - zbieranie makulatury.	Samorząd Uczniowski Izabela Pudlak
		Realizowanie na zajęciach lekcyjnych tematyki związanej ze racjonalnym odżywianiem się. – godziny wychowawcze, lekcje biologii, przyrody, zgodnie z realizacją podstawy programowej inne lekcje.	wychowawca nauczyciele biologii i przyrody
		Przygotowywanie surówek i sałatek na zajęciach lekcyjnych.	nauczyciele klas I – III i techniki
		Uczestnictwo w programach edukacyjnych: <i>Owoce i warzywa w szkole,</i> <i>Nie pal przy mnie, proszę – zajęcia warsztatowe,</i> <i>Trzymaj formę,</i> <i>Mleko w szkole,</i> <i>Pierwszy dzwonek – Nie! Dla Meningokoków.</i>	cały rok dyrektor pedagodzy nauczyciele biologii i wychowania fizycznego wychowawcy klas I – IV dyrekcja
OBSZAR	ELEMENTY	FORMY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
C J a	kształtowanie	Akcja <i>Jabłko w szkole</i> – rozdawanie jabłek dzieciom	cały rok

		będącym na świetlicy.	nauczyciele świetlicy
		Organizowanie wycieczek szkolnych krajoznawczo-turystycznych np. pieszych lub rowerowych po najbliższej okolicy.	według terminarza wszyscy na-ciele
		Zachęcanie do aktywnego spędzania czasu wolnego. - Projekt rowerowy	cały rok Aldona Moczadło Edyta Kowalska Andrzej Hnatyszyn
		Pogadanki z dziećmi na temat: - dojrzewania płciowego, - problemów okresu dojrzewania, - higieny osobistej, - dostosowania stroju do okoliczności. <i>Akcja Między nami kobietkami</i>	cały rok wychowawcy nauczyciel WDŻ pielęgniarka położna pedagog PP-P nauczyciele przyrody klasy VI, położna
		Dbłość o swój wygląd i estetykę. Spotkania i rozmowy z pielęgniarką szkolną, wychowawcą, nauczycielem podczas zajęć wychowania do życia w rodzinie lub godzin do dyspozycji wychowawcy.	wszyscy nauczyciele pielęgniarka szkolna nauczyciel WDŻ
		Uświadamianie zagrożeń cywilizacyjnych i propagowanie wiedzy na temat globalnych wyzwań poprzez: - godziny do dyspozycji wychowawcy, - przedmioty przyrodnicze, - organizowanie i udział w konkursach o tematyce ekologicznej, - konkurs o AIDS/HIV - konkurs plastyczny	wychowawcy nauczyciele A.Puścion świetlica
	zapobieganie	Fluoryzacja.	pielęgniarka szkolna
		Pokaz filmów – skutki niewłaściwego odżywiania.	wychowawcy
		Ćwiczenia ogólnospornościowe z uwzględnieniem deficytów i wskazań (np. otyłość, wady postawy).	nauczyciele wychowania fizycznego
		Tworzenie przez uczniów prezentacji i ich pokazanie kolegom na godzinach wychowawczych.	wychowawcy
	korygowanie	Indywidualne rozmowy z rodzicami i omówienie występujących problemów.	wychowawca pedagog
		Zajęcia logopedyczne.	logopeda
		Kierowanie do specjalistów – zwracanie uwagi na problemy.	wychowawca pedagog psycholog
	Relacje – kształtowanie postaw społecznych	wspomaganie	Promowanie zasad moralnych poprzez: własny przykład, - tematykę zajęć religii, - język polski, historia: lektury i tematy związane z rozwojem moralnym i znaczeniem norm społecznych w życiu człowieka, - godziny do dyspozycji wychowawcy: pojęcie dobra moralnego, praw i obowiązków, etyki zawodowej, odpowiedzialności za pracę, - możliwość uczestnictwa w rekolekcjach.
Budowanie pozytywnego obrazu własnej osoby poprzez: - zajęcia rozwijające umiejętności społeczne i komunikacyjne – godz. wychowawcze, spotkania ze specjalistami.			wychowawcy zaproszeni specjaliści wg potrzeb
OBSZAR	ELEMENTY	FORMY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
an ie p os	wspomaganie	Zapoznanie z wymaganiami edukacyjnymi, sposobem sprawdzania osiągnięć.	wrzesień wszyscy nauczyciele

		Zapoznanie lub przypomnienie o prawach i obowiązkach ucznia, regulaminów i procedur obowiązujących w szkole.	wrzesień wychowawcy
		Doskonalenie technik asertywnych – umiejętność mówienia NIE.	wszyscy nauczyciele pedagog, psycholog
		Dostarczanie wiedzy o poznawaniu własnych mocnych i słabych stron i uświadamianie, że rozwój osobisty ucznia w dużej mierze zależy od niego – godziny do dyspozycji wychowawcy.	wszyscy nauczyciele pedagog wychowawcy
		Organizowanie pomocy koleżeńskiej w klasie.	wychowawcy
		Akcje charytatywne: - Zbiórka dla schroniska dla zwierząt - Zbiórka plastikowych nakrętek - inne	I semestr A. Kępińska wszysty nauczyciele według potrzeb
		Tworzenie grup wolontariuszy. - Caritas	E. Kossak-Czarnecka
	kształtowanie	Propagowanie wiedzy o społecznych mechanizmach wywierania wpływu i konstruktywnych sposobach radzenia sobie z nimi (negocjacje, mediacje, asertywna komunikacja własnych potrzeb, sztuka odmawiania, dyskusji).	wychowawcy, nauczyciele pedagog psycholog
		Kształtowanie umiejętności proszenia o pomoc i rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach, które udzielają wsparcia młodzieży.	wychowawcy pedagog
		Kształtowanie zachowań asertywnych i empatycznych. - <i>Świetliczaki kochają zwierzaki</i> - konkurs plastyczny. - <i>Być dobrym jak chleb</i>	II semestr – nauczyciele świetlicy X 2017 – nauczyciele religii klasy I - III
		Kształtowanie tolerancji wobec występujących odmienności (np. niepełnosprawnych, innych kultur, religii, itp.): - godziny wychowawcze - plakaty, ulotki, afisze.	wychowawcy Samorząd Uczniowski
		Wdrażanie zasad pracy w grupie – nabywanie umiejętności społecznych mających na celu uwrażliwienie m.in. na problemy osób niepełnosprawnych.	projekty edukacyjne
		Wdrażanie do odpowiedzialności za własne słowa i czyny – konsekwentne i systematyczne działania w nabywaniu umiejętności do stawiania sobie celów i ich realizacji.	wychowawcy wszysty nauczyciele
		Kształtowanie umiejętności dostrzegania własnych zdolności, umiejętności i ograniczeń: • doradztwo zawodowe • prezentacja własnego hobby na godzinie wychowawczej .	każdy nauczyciel w ramach swojego przedmiotu wychowawcy
		Konkursy na których uczniowie prezentujące swoje talenty: - <i>Śpiewać każdy może</i> - <i>Pokaż co potrafisz – pokaz talentów</i>	II semestr D. Koszewnikow M. Korzeniak czerwiec M. Baranowska-Piasek A. Iwański
OBSZAR	ELEMENTY	FORMY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
kształtowanie postaw społecznych	kształtowanie	Wybory do Samorządu Klasowego.	IX 2017 wychowawcy
		Wybory do Samorządu Uczniowskiego.	IX 2017 opiekunowie SU
	zapobieganie	Promowanie postaw antydyskryminacyjnych poprzez: • tematy zajęć o tolerancji godziny wychowawcze, religia, język polski.	wychowawcy nauczyciele religii i języka polskiego

		<ul style="list-style-type: none"> organizacja <i>Światowego Dnia Spółnicy</i> Konkursy <ul style="list-style-type: none"> - <i>Kulturalni to my</i> - <i>Z poprawną polszczyzną na co dzień</i> - <i>Mądrej głowie dość... przysłowie</i> (klasy IV – VI) 	30X2017 bibliotekarze i Samorząd Uczniowski X 2017 –V 2018 pedagodzy II semestr nauczyciele języka polskiego I semestr A. Pawłowska
		Wskazywanie uczniom zagrożonym niepowodzeniami edukacyjnymi możliwości rozwiązań i pomocy: <ul style="list-style-type: none"> indywidualne rozmowy, organizacja zajęć dodatkowych, diagnoza. 	cały rok wychowawcy pedagog, psycholog wszyscy nauczyciele
	korygowanie	Procedury szkolne w sytuacjach kryzysowych.	pracownicy szkoły
		Spotkania z rodzicami na temat odpowiedzialności nieletnich.	pedagog policjant
		Pomoc uczniom pozostającym w trudnej sytuacji materialnej: <ul style="list-style-type: none"> zapewnienie pomocy dydaktycznych wsparcie materialne 	współpraca z instytucjami i stowarzyszeniami wg potrzeb
		Zwracanie uwagi na używanie odpowiedniego słownictwa w kontaktach z rówieśnikami, rodzicami i nauczycielami, pracownikami szkoły – eliminowanie wulgaryzmów w mowie potocznej.	wszyscy nauczyciele
		Zajęcia dla uczniów z nadrucliwością ruchową, brakiem koncentracji – <i>Żywe srebra</i> (klasy I – III)	X2017 – V 2018 psycholog PP-P
	wspomaganie	Pomoc i wspieranie w rozwijaniu własnych zainteresowań uczniów – koła zainteresowań.	wszyscy nauczyciele wg harmonogramu
		Przygotowanie do udziału w konkursach i olimpiadach przedmiotowych.	wszyscy nauczyciele wg potrzeb
		Organizacja konkursów tematycznych: <ul style="list-style-type: none"> Szkolny konkurs recytatorski Międzyklasowe Potyczki Ortograficzne Szkolny Konkurs Matematyczny Konkurs plastyczno-techniczny dla klas I-III Konkurs plastyczny „Avatar” Religijny konkurs dekanalny Powiatowy Konkurs Matematyczny „Pitagoras” Powiatowy Konkurs Matematyczny „Świat Brył” Konkurs Matematyczny „Kangur” Wojewódzkie Konkursy Przedmiotowe organizowane \ przez Kuratorium Konkurs „Czy znasz mapę świata?” Konkurs „Mistrz Genetyki” dla klas III G 	II 2018 M.Gunajew VI 2018 A. Karolak IV2018 J.Dołęgowska M. Grębowska II semestr A. Mrozińska M.Stępień I semestr M. Pirożek, B. Pawłowski, A. Karolak, J. Lange II semestr nauczyciele religii II semestr nauczyciele matematyki X 2017 – III 2018 nauczyciele przedmiotów egzaminacyjnych V 2018 U. Jurek I,III 2018 A. Puścion
OBSZAR	ELEMENTY	FORMY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
Kultura – wartości, normy, wzory zachowań c.d.	wspomaganie	<ul style="list-style-type: none"> Cykl konkursów z biologii dla klas II Konkurs plastyczny „Jesienna kompozycja” Konkurs plastyczny „Wiosenne owady” Konkurs „Harry Potter i więzień Azkabanu” Szkolny Konkurs o Średniowieczu Konkurs Ortograficzny „Bezblędny Mikołaj” 	cały rok A.Puścion X-XI 2017 L.Kurowska IV-V 2018 L.Kurowska I semestr A. Pawłowska III 2018 M. Śmieszniak XII 2017 J. Stefanowska

			E. Andrzejewska
		Organizowanie wycieczek przedmiotowych np. do centrów nauki.	Klasy I – III W. Rogowicz
		Organizowanie w szkole imprez propagujących „naukę” poprzez przeprowadzanie dni tematycznych: - Dzień Języków Obcych, - Dzień Matematyki, - Dzień Języka Polskiego, - Dzień Internetowy, - Dzień Artystyczny.	wg harmonogramu opracowanego na początku roku szkolnego ustaleni nauczyciele
		Możliwość indywidualnego toku nauczania i programu nauczania – zajęcia rewalidacyjne.	nauczyciele rewalidacji
		Różnicowanie zadań na lekcji.	wszyscy nauczyciele
		Konsultacje indywidualne.	wszyscy nauczyciele
		Wspieranie ucznia mającego trudności w nauce poprzez: • prowadzenie zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, korekcyjno-kompensacyjnych • organizowanie pomocy koleżeńskiej. • odrabianie zadań domowych w świetlicy szkolnej. • dodatkowe zajęcia wspomagające rozwój ucznia w ramach projektów. • indywidualna opieka pedagoga szkolnego.	wszyscy nauczyciele pedagog wychowawcy logopeda psycholog nauczyciele świetlicy
		Udział w konkursach związanych z miastem rodzinnym.	nauczyciele historii wg potrzeb
		Pielęgnowanie i tworzenie tradycji szkoły. - Dzień Historii (Dzień Patrona) - Organizacja konkursów literacko-poetyckich, plastycznych związanych z patronem szkoły. - Organizacja wycieczek na Westerplatte	IV 2018 A. Gwizdała B. Pawłowski wg potrzeb
		Opieka nad sztandarem szkoły – udział pocztu sztandarowego w imprezach szkolnych oraz gminnych.	cały rok, wg potrzeb G. Gabriel
		Udział i współtworzenie imprez szkolnych jak: „Jaselka”, „Mikołajki”, „Walentynki”, zabawy, itp.	Samorząd Uczniowski cały rok wg harmonogramu
		Konkursy lub prezentacje dotyczące tradycji świąt: - Szopka Bożonarodzeniowa - Palma Wielkanocna	Nauczyciele religii XII 2017 III 2018
		Zajęcia biblioteczne.	bibliotekarka
		Pozyskiwanie książek do biblioteki zgodnie z potrzebami młodych czytelników.	bibliotekarka dyrekcja
		Ranking czytelnictwa. Nagradzanie najlepszych czytelników.	bibliotekarka
		Gabloty szkolne prezentujące wiadomości dotyczące autorów i treści książek /lektur.	bibliotekarka
		Konkursy czytelnicze, konkursy recytatorskie: - Mole książkowe – konkurs wojewódzki – etap szkolny - Szkolny Konkurs Recytatorski - Śledzimy wystawki (klasy II – VII)	cały rok wg harmonogramu bibliotekarka nauczyciele języka polskiego
OBSZAR	ELEMENTY	FORMY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
Kultura – wartości, normy, wzory zachowań	wspomaganie	- Dobre maniere (klasy IV – VII) - Konkursy czytelnicze dla klas I, II - III	
		Współpraca z biblioteką miejską.	bibliotekarka
		Włączanie uczniów do pracy biblioteki.	bibliotekarka
		Lekcje biblioteczne poświęcone czasopismom jako źródeł informacji.	bibliotekarka
		Strona internetowa szkoły. Facebook.	M. Baranowska-Piasek M. Maj

kształtowanie	Budzenie miłości do ojczyzny i poczucia wspólnoty narodowej - pogadanki.	wychowawcy nauczyciele historii, wos
	Organizacja „Dnia Patrioty i Patriotki”	16XI M.Romel- Kosiedowska
	Udział w apelach z okazji rocznic i świąt państwowych - Apel z okazji Święta Niepodległości.	I.Pudlak, U.Jurek, A. Mierzyńska wg harmonogramu szkoły
	- Apel z okazji 3 Maja	nauczyciele wg potrzeb
	Organizowanie wyjść do teatru, muzeum.	wszyscy nauczyciele
	Poznanie symboli narodowych, ich historii i znaczenia, okazywanie im szacunku (przypominanie o odpowiednim zachowaniu w czasie hymnu).	wychowawcy wg harmonogramu
	Poznanie historii miasta i regionu: - wycieczki piesze po najbliższej okolicy, - zwiedzanie zabytków np. wodociągi miejskie, - odwiedzanie wystawy Wernera Żebrowskiego	bibliotekarka nauczyciele języka polskiego
	Popularyzacja książek i czasopism dla dzieci i młodzieży.	bibliotekarka
	Bieżące informowanie rodziców o ilości przeczytanych przez dzieci książek.	bibliotekarka
	Kształcenie umiejętności korzystania ze zbiorów biblioteki szkolnej i innych bibliotek.	bibliotekarka
	Prowadzenie lekcji bibliotecznych w celu propagowania czytania książek.	bibliotekarka
	Pogadanki dotyczące budowy książki, karty katalogowej, strony tytułowej, encyklopedii słowników, katalogów alfabetycznych i rzeczowych.	bibliotekarka
	Kształcenie umiejętności korzystania z informacji zawartych w czasopiśmie dziecięcym i młodzieżowym.	bibliotekarka
	zapobieganie	Organizacja zajęć z Bajkoterapii.
korygowanie	Praca z uczniem niepełnosprawnym poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • współpraca z pedagogiem, psychologiem i Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, • integracja klasowa, • indywidualizacja nauczania, • udział uczniów w zajęciach rewalidacyjnych, logopedycznych. • włączanie uczniów w organizowanie imprez i uroczystości szkolnych. 	psycholog i pedagog z PP- P wychowawcy nauczyciele rewalidacji organizatorzy imprez
	Eliminowanie agresji słownej poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • szybkie reagowanie na przejawy agresji słownej podczas przerw, • odnotowywanie w zeszytach uwag tego typu zachowań i informowanie wychowawców. 	nauczyciel dyżurujący wszyscy nauczyciele

OBSZAR	ELEMENTY	FORMY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
Kultura-c.d.	korygowanie	Stosowanie systemu zdecydowanego i spójnego reagowania w sytuacjach niszczenia dobra szkolnego, społecznego i narodowego - procedury.	wszyscy nauczyciele
profilaktyka zachowań ryzykownych	wspomaganie	Organizowanie konkursu BRD.	A.Mierzyńska
		Poszerzanie wiedzy na temat zagrożeń wynikających z niewłaściwego korzystania z nowoczesnych technologii poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • plakaty, ulotki, akcje informacyjne, • organizacja tygodnia nt właściwego korzystania z dóbr technologicznych, 	cały rok SU wychowawcy

		<ul style="list-style-type: none"> • lekcje poszerzające wiedzę na ten temat. 	
	kształtowanie	<p>Propagowanie znajomości prawa szkolnego poprzez zapoznanie uczniów ze statutem szkoły, wewnątrzszkolnymi zasadami oceniania, regulaminem szkoły, procedurami określającymi sytuacje zagrożenia w szkole, zasadami postępowania w sytuacjach kryzysowych.</p> <p>Pogadanki o tematyce odpowiedzialności nieletnich w sprawach karnych dotyczących naruszenia prawa.</p> <p>Zapoznanie uczniów z prawami dziecka w oparciu o Deklarację Praw Człowieka i Konwencję o Prawach Dziecka – pogadanki.</p> <p>Przygotowanie uczniów do zdobycia karty rowerowej.</p> <p>Poznanie zasad udzielania pierwszej pomocy.</p>	<p>IX 2017 wychowawca</p> <p>policjant, pedagog wychowawcy</p> <p>wychowawca nauczyciel WOS</p> <p>policjant nauczyciele EDB i wychowania fizycznego</p> <p>nauczyciel EDB</p>
	zapobieganie	<p>Przeciwdziałanie agresji i przemocy poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizowanie spotkań z udziałem psychologa i pedagogaz PPP-P dla uczniów i rodziców, • organizowanie zajęć na temat agresji, jej przyczyn, skutków i sposobów reagowania na nią, (elementy programu „Spójrz inaczej na agresję”, „Spotkanie z Leonem”), • kształtowanie umiejętności kontrolowania własnej złości i agresywnych zachowań – godziny wychowawcze, • zapoznanie uczniów ze skutkami karnymi stosowania przemocy - pogadanki, • konsekwentne stosowanie kar za zachowania agresywne, • zapobieganie zachowaniom niebezpiecznym w czasie imprez okolicznościowych oraz wycieczek szkolnych poprzez zapoznanie z regulaminem wycieczki, omawianie zasad BHP. • wzmocniona kontrola dyżurujących nauczycieli w miejscach, w których uczniowie czują się najmniej bezpiecznie, • współpraca z organizacjami wspierającymi szkołę. <p>Wzmacnianie bezpieczeństwa w szkole i poza nią poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawa bezpieczeństwa przy szkole i podczas wyjazdów uczniów na wycieczki (np. badanie trzeźwości kierowców autobusów szkolnych i wycieczkowych) - współpraca z policją, • wpajanie zasad bezpiecznego poruszania się po drogach i ulicach – wycieczki piesze i rowerowe, 	<p>dyrektor wychowawcy nauczyciel EDB wszyscy nauczyciele pielęgniarka szkolna policja kuratorzy opiekun wycieczki pedagog psycholog nauczyciele dyżurujący instytucje wg potrzeb</p> <p>policjant nauczyciel EDB wychowawcy opiekunowie wycieczki</p>

OBSZAR	ELEMENTY	FORMY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)	zapobieganie	<ul style="list-style-type: none"> • pogłębianie wiadomości o bezpieczeństwie w ruchu drogowym – lekcje EDB, pogadanki z policjantem, • zwracanie uwagi na bezpieczeństwo dzieci pomagających rodzicom w pracach rolnych oraz podczas ferii i wakacji – pogadanki na godzinach do dyspozycji wychowawcy. 	
		Program <i>Bezpieczna droga do szkoły</i> .	policja nauczyciele edukacji

			wczesnoszkolnej
		Konkurs <i>Bezpieczna droga do szkoły</i> .	nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej
		<i>Bezpieczny przejazd</i> – spotkanie z przedstawicielem kolei.	kolejarze nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej
		Ukazywanie negatywnego wpływu przemocy i wulgaryzmów w środkach przekazu i grach komputerowych na postawy społeczne uczniów -pogadanki, spotkania z ciekawymi ludźmi, warsztaty ze specjalistami, ulotki, prelekcje, netykieta, warsztaty.	psycholog nauczyciele informatyki specjaliści wg potrzeb wychowawcy
		Uświadomienie rodzicom potrzeby kontrolowania tego, co dziecko czyta, ogląda, w jakie gry komputerowe gra - prelekcje dla rodziców, lekcje otwarte.	psycholog PP-P pedagog wychowawcy
		Ukazywanie negatywnego wpływu uzależnień od telewizji i komputera (pogadanki, warsztaty, zajęcia tematyczne).	wychowawcy psycholog PP-P
		Uświadamianie zagrożeń wynikających z funkcjonowania cyberprzestrzeni poprzez: <ul style="list-style-type: none"> • ulotki, plakaty, akcje informacyjne • pogadanki na godzinach wychowawczych. 	SU wychowawcy
		Prowadzenie systematycznych działań informacyjnych dotyczących zagrożeń związanych z sięganiem po środki uzależniające (narkotyki, dopalacze papierosy, alkohol).	SU wychowawcy pedagog psycholog
		Dostarczanie wiedzy o konsekwencjach stosowania używek poprzez realizację projektów lub programów: <ul style="list-style-type: none"> - <i>Trzymaj formę</i> - <i>Nie pal przy mnie, proszę!</i> - <i>Znajdź właściwe rozwiązanie</i> 	cały rok pedagogzy nauczyciele biologii i wychowania fizycznego
	korygowanie	Konsekwentne stosowanie procedur w określonych sytuacjach niezgodnych z prawem wewnątrzszkolnym.	wychowawcy dyrektor
		Kształtowanie wiedzy na temat zagrożeń płynących z nadmiernego korzystania z mediów (pogadanki, konkursy, plakaty).	nauczyciele pedagog szkolny
		Uświadamianie uczniom iż w Internecie nie są anonimowi (ulotki, plakaty, zajęcia informatyczne).	Samorząd Uczniowski nauczyciele informatyki
		Prelekcje dotyczące cyberprzemocy.	psycholog z PPP-P

Rozdział VI

REALIZATORZY PROGRAMU I ICH ZADANIA

• Dyrektor

- dba o prawidłowe funkcjonowanie szkoły, o poziom pracy wychowawczo – profilaktycznej szkoły,
- koordynuje, organizuje i nadzoruje działania wychowawcze i profilaktyczne szkoły,
- stwarza warunki do prawidłowej realizacji praw dziecka oraz umożliwia uczniom podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i religijnej,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego.

• Nauczyciele

- wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, ich zdolności i zainteresowania; udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych,
- kształcą i wychowują dzieci zgodnie z zasadami określonymi w programie wychowawczo – profilaktycznym,
- reagują na sygnały zagrożenia niedostosowaniem społecznym dzieci,
- zapewniają uczniom bezpieczeństwo podczas pobytu w szkole i w czasie wycieczek,
- zwracają podczas dyżurów szczególną uwagę na miejsca tzw. podwyższonego ryzyka: ubikacje, schody, itp.,
- punktualnie rozpoczynają dyżury przed lekcjami, uczniowie w czasie zajęć nie pozostają bez opieki nauczyciela w klasie,
- informują na bieżąco wychowawców o niewłaściwym zachowaniu ich wychowanków,
- obserwują zachowanie uczniów w miejscach publicznych i zwracają uwagę na przejawy agresji, palenia papierosów czy niszczenia mienia,
- wdrażają do świadomego unikania zagrożeń oraz kształtują umiejętności odmawiania i negocjacji,
- dają przykład sumienności, umiejętności rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie w trudnych sytuacjach,
- dążą do dalszej poprawy bezpieczeństwa w szkole, reagują na akty agresji i przemocy oraz konsekwentnie egzekwują prawo szkolne,
- podczas lekcji realizują zagadnienia dotyczące obszarów określonych w programie profilaktyczno-wychowawczym znajdujących się w podstawie programowej kształcenia ogólnego danego przedmiotu.

- **Wychowawca klasy**

- poznaje uczniów oraz ich środowisko, a także utrzymuje stały kontakt z rodzicami, organizuje spotkania, wspiera i wspomaga rodziców w działaniach opiekuńczo-wychowawczych,
- integruje zespół klasowy,
- rozwiązuje indywidualne i klasowe problemy poprzez udzielanie uczniom wszechstronnej pomocy,
- interesuje się postępami uczniów w nauce, dba o regularne uczęszczanie uczniów do szkoły, bada przyczyny opuszczania przez nich zajęć szkolnych,
- wdraża uczniów do samorządności i demokracji,
- wdraża uczniów do dbałości o higienę osobistą oraz przestrzeganie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy w życiu szkolnym i poza szkołą,
- pomaga uczniom w rozwiązywaniu trudności życiowych i rodzinnych - uświadamia uczniom możliwości zwrócenia się z problemem do konkretnej osoby w szkole: wychowawca, pedagog, psycholog, dyrektor szkoły
- podnosi poziom kultury osobistej uczniów - godziny wychowawcze dotyczące zachowania się w stosunku do rówieśników, osób dorosłych, w miejscach publicznych (kino, teatr, itp.)
- współpracuje z rodziną - inicjuje spotkania mające na celu omawianie problemów wysuwanych przez rodziców, wywiadówki profilaktyczne,
- realizuje program wychowawczo – profilaktyczny szkoły,
- pomaga w razie potrzeby w organizacji pomocy koleżeńskiej w nauce,
- kształtuje postawy poszanowania mienia wspólnego, dbałości estetykę klasy, szkoły i otoczenia,
- systematycznie informuje rodziców o postępach w nauce i zachowaniu ich dzieci,
- pierwszym spotkaniu przedstawia rodzicom plan pracy wychowawczej, wynikający z programu wychowawczo – profilaktycznego szkoły.
- prowadzi dokumentację swoich działań w formie ustalonej przez dyrekcję szkoły.

- **Pedagog szkolny i psycholog szkolny**

- rozpoznają indywidualne potrzeby uczniów oraz analizują przyczyny niepowodzeń szkolnych,
- określają formy i sposoby udzielania uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz materialnej odpowiednio do rozpoznanych potrzeb,

- organizują i prowadzą różne formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów, rodziców i nauczycieli,
- pomagają w rozwiązywaniu problemów wychowawczych,
- organizują pogadanki, prelekcje dla uczniów z udziałem policji, lekarza,
- prowadzą pedagogizację rodziców,
- kontrolują spełnianie przez uczniów obowiązku szkolnego,
- dokonują bieżącej analizy sytuacji wychowawczej w szkole oraz systematycznie przekazują informacje na ten temat radzie pedagogicznej,
- prowadzą zajęcia integracyjne i relaksacyjne, treningi interpersonalne, zajęcia psychoedukacyjne,
- współpracują z instytucjami wspierającymi realizację zadań profilaktycznych,
- systematycznie współpracują z wychowawcami klas i nauczycielami, udzielają im wsparcia w planowaniu i realizacji zadań wychowawczo - profilaktycznych.

- **Pielęgniarka szkolna**

- prowadzi zajęcia edukacyjne dla uczniów i ich rodziców,
- promuje zdrowy styl życia wśród dzieci, promuje tolerancję dla sprawnych inaczej oraz propaguje zachowania sprzyjające ich bezpieczeństwu,
- uczestniczy w realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia,
- wdraża elementy profilaktyki prozdrowotnej na radach pedagogicznych i zebraniach szkolnych z rodzicami,
- informuje o akcjach, konkursach i innych formach działań na rzecz zdrowia.

- **Pracownicy niepedagogiczni**

- reagują na przejawy negatywnych zachowań i informują o tym wychowawcę klasy,
- wyrażają swoją opinię na temat zachowania uczniów,
- wspomagają nauczycieli w realizacji zadań wychowawczo-profilaktycznych.

- **Rodzice**

- Mają prawo do wychowania dziecka zgodnie z własnymi przekonaniem religijnymi, jeśli nie stoją one w sprzeczności z prawami dziecka.
- Wspierają dziecko, zapewniają mu poczucie bezpieczeństwa, służą wiedzą, doświadczeniem i pomocą.

- Dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez dzieci (np. czuwają nad bezpiecznym korzystaniem z Internetu).
- Każdy rodzic czuwa nad tym, aby jego dziecko wykazywało właściwą kulturę osobistą oraz sumiennie realizowało obowiązki szkolne.
- Rodzic dla dobra dziecka informuje wychowawcę o dysfunkcjach wychowanka (posiadanej opinii, orzeczeniu), dolegliwościach zdrowotnych, a także w szczególnych sytuacjach rodzinnych, które wywierają wpływ na jego rozwój emocjonalny, fizyczny i intelektualny.
- W celu zapobiegania niewłaściwym zachowaniom rodzice utrzymują regularny kontakt z wychowawcą klasy, a w razie potrzeby pedagogiem szkolnym bądź Dyrektorem Szkoły Podstawowej.
- Pisemne i telefoniczne kontakty z wychowawcą nie zwalniają rodzica z obowiązkowego bezpośredniego z nim kontaktu.
- Rodzice znają i akceptują Program Wychowawczy – Profilaktyczny Szkoły i współuczestniczą w jego tworzeniu.
- Rodzice biorą udział w przedsięwzięciach organizowanych przez szkołę mających na celu doskonalenie metod wychowawczych.
- Rodzice uczniów sprawiających szczególne trudności wychowawcze winni kontaktować się ze szkołą w każdym przypadku stwierdzenia naruszenia obowiązujących norm i zasad oraz wspólnie znajdować sposoby rozwiązywania problemów.
- W wypadku ignorowania przez rodziców obowiązków opiekuńczych wobec swoich dzieci lub nie reagowania na ich naganne zachowanie lub prośby szkoły o interwencję, wychowawca, pedagog za pośrednictwem dyrekcji szkoły może skierować wniosek do Sadu Rodzinnego i Nieletnich z prośbą o wgląd w sytuację rodzinną ucznia.

- **Rada Rodziców**

- Reprezentuje ogół rodziców oraz podejmuje działania wspierające proces wychowawczo-profilaktyczny szkoły.
- Współdecyduje o formach pomocy dzieciom oraz ich wypoczynku, współuczestniczy w życiu szkoły.

- **Uczniowie Samorząd Uczniowski**

- inspiruje i organizuje życie kulturalne i intelektualne na terenie szkoły,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego wobec dyrekcji i grona pedagogicznego,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowanie w demokracji.

Rozdział VII

PROCEDURY. DZIAŁANIA INTERWENCYJNE W SZKOLE.

Przez interwencje rozumiemy: cykl (zestaw) działań i rozmów zmierzających do całkowitego wyeliminowania, przerwania zachowań ryzykownych podejmowanych przez ucznia.

W celu stworzenia w szkole warunków zapewniających uczniom bezpieczeństwo, ochronę przed przemocą, uzależnieniami, demoralizacją oraz innymi przejawami patologii społecznej ustala się następujące procedury:

1. Rodzice ucznia są bezzwłocznie zawiadamiani o każdym rażącym przypadku naruszenia przez niego obowiązujących w szkole zasad.
2. W przypadku zagrożenia zdrowia ucznia, np. w związku z używaniem przez niego narkotyków lub picia alkoholu, szkoła zapewnia mu niezbędną opiekę medyczną (np. wzywane jest pogotowie ratunkowe).
3. Policja wzywana jest w przypadku:
  - a) znalezienia na terenie szkoły nielegalnych substancji psychoaktywnych,
  - b) gdy istnieje podejrzenie, że uczeń może posiadać nielegalne substancje psychoaktywne,
  - c) gdy zachowania ucznia zagrażają bezpieczeństwu innych osób,
  - d) kradzieży lub innych wykroczeń.
  - e) w sprawach poważnych (rozbój, uszkodzenie ciała) lub gdy sprawca nie jest uczniem szkoły oraz gdy niezbędne jest profesjonalne zabezpieczenie śladów przestępstwa.
4. W przypadku stwierdzenia lub podejrzenia, że uczeń przebywający na terenie szkoły jest pod wpływem alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych, przedstawiciele szkoły podejmują następujące działania:
  - a) w razie konieczności zapewniają uczniowi opiekę medyczną,
  - b) bezzwłocznie zawiadamiają rodziców,
  - c) ustalają jak najbliższy termin spotkania z uczniem i jego rodzicami,
  - d) przeprowadzają rozmowę z uczniem,
  - e) przeprowadzają z rodzicami rozmowę, w czasie której wspólnie ustalają dalsze działania wobec dziecka, zasady współpracy między rodzicami a szkołą oraz możliwości
  - f) uzyskania pomocy specjalistycznej,
  - g) uczeń w obecności rodziców podpisuje kontrakt, w którym zobowiązuje się do zaprzestania używania substancji psychoaktywnych i przestrzegania określonych w kontrakcie reguł zachowania,

- h) nadzór nad wypełnieniem kontraktu przez ucznia sprawują rodzice i przedstawiciel szkoły,
- i) uczniów mających poważniejsze problemy związane z używaniem substancji psychoaktywnych szkoła kieruje do odpowiedniej placówki specjalistycznej.
- 5. W każdym przypadku rozwiązywania problemów związanych z naruszeniem przez ucznia obowiązujących w szkole zasad niezbędna jest ścisła współpraca wychowawcy klasy z rodzicami ucznia.
- 6. Brak współpracy ze strony rodziców oraz dalsze używanie substancji psychoaktywnych przez ucznia powodują konieczność podjęcia innych działań przewidzianych prawem:
  - a) zastosowanie określonych w Statucie Szkoły konsekwencji dyscyplinarnych, łącznie z możliwością przeniesienia ucznia do innej szkoły,
  - b) zgłoszenie sprawy do sądu rodzinnego.
- 7. W klasie ucznia bądź uczniów, u których ujawniono problem związany z używaniem substancji psychoaktywnych, są prowadzone dodatkowe zajęcia profilaktyczne.
- 8. Powyższe działania interwencyjne są prowadzone przez specjalnie przeszkolonych pracowników szkoły.

Ogólne zasady interwencji:

- 1. Do reagowania w wyżej wymienionych sytuacjach zobowiązany jest każdy z pracowników szkoły, zarówno pedagogicznych jak i niepedagogicznych.
- 2. Każdy uczeń ponosi indywidualną odpowiedzialność za swoje czyny, dlatego też z każdym uczniem należy prowadzić oddzielne rozmowy.
- 3. Rozmowy powinny odbywać się cyklicznie – aż do momentu całkowitego wygaśnięcia negatywnego zachowania.
- 4. W trakcie trwania całej interwencji należy uważnie obserwować – monitorować zachowanie ucznia oraz przekazywać informacje o wszelkich zmianach wychowawcy. Dotyczy to wszystkich nauczycieli, zwłaszcza uczących w danej klasie. Wychowawca zobowiązany jest do utrzymywania stałego kontaktu z rodzicami ucznia.
- 5. Wychowawca, jak również inni nauczyciele, powinni przez cały czas nagradzać pozytywne zachowania ucznia (dostrzegać je, doceniać i chwalić), a negatywne konsekwentnie karać.
- 6. Łamanie przez ucznia poczynionych na początku interwencji ustaleń powinno pociągać za sobą zapowiedziane w kontrakcie konsekwencje, kary za nieprzestrzeganie norm.
- 7. Kary stosowane wobec ucznia w szkole mają swoją hierarchię określoną w Statucie Szkoły i powinny być stosowane zgodnie z postanowieniami. Uczeń powinien być zawsze informowany co będzie go czekać, jeśli negatywne zachowanie się powtórzy.

8. Podejmowane w trakcie interwencji działania powinny być każdorazowo odnotowane w dokumentacji szkolnej (dziennik, zeszyt uwag i spostrzeżeń).

Obowiązki/ zadania pracowników niepedagogicznych:

1. W przypadku podejrzenia, że uczeń używa bądź jest pod wpływem środków odurzających (papierosów, alkoholu, narkotyków) bądź też posiada te środki zgłosić to niezwłocznie do dyrektora szkoły, wychowawcy lub pedagoga szkolnego.
2. Zabezpieczyć miejsce, w którym znaleziono ewentualne środki uzależniające bądź związane z nimi przedmioty (tj. uniemożliwić do niego dostęp osobom niepowołanym) oraz niezwłocznie poinformować dyrektora szkoły.
3. Niezwłocznie poinformować dyrektora szkoły o obecności na terenie szkoły osób, które oferują, nakłaniają do używania lub rozprowadzają wśród uczniów środki odurzające.
4. Każdorazowo i niezwłocznie informować dyrektora o wszelkich niepokojących, mogących zagrażać zdrowiu i bezpieczeństwu uczniów zdarzeniach, w szczególności mogących mieć związek z łamaniem prawa typu: bójki, niszczenie mienia prywatnego uczniów lub mienia szkoły, włamania, niszczenia zamknięć do pomieszczeń szkolnych, kradzieże.

Rozdział VIII

EWALUACJA PROGRAMU

Diagnoza dotyczy funkcjonowania całego środowiska szkolnego – uczniów, nauczycieli, rodziców. W ustaleniu czy program wychowawczo-profilaktyczny przynosi oczekiwane efekty prowadzona będzie jego ewaluacja.

Diagnoza będzie się odbywać dwutorowo:

1. Co się wydarzyło w czasie realizacji programu i dlaczego (ewaluacja procesu)?
2. Czy osiągnięte zostały cele i czy wykonano zaplanowane zadania (ewaluacja wyników)?

Do oceny zagrożeń nauczyciele będą wykorzystywane różnorodne narzędzia diagnostyczne (techniki i metody)

- obserwacje uczniów w różnych sytuacjach, np. podczas ustnych odpowiedzi, sprawdzianów, publicznych występów, pracy w grupie, kontaktów z kolegami na przerwach, uroczystościach szkolnych i środowiskowych,
- analiza dziennika lekcyjnego pod kątem frekwencji, uwag dotyczących zachowania się uczniów na lekcjach, ich stosunku do nauki, kolegów i nauczycieli oraz wyników nauczania,
- analiza dzienników zajęć pozalekcyjnych, wyrównawczych i kół zainteresowań pod względem liczby korzystających z nich uczniów i ich osiągnięć,
- diagnozy sprawdzające,
- technika *Narysuj i napisz* (dzieci młodsze),
- wywiady z pedagogiem szkolnym odnośnie liczby i rodzaju konfliktów i nieporozumień między uczniami (ustrukturyzowany kwestionariusz lub grupa fokusowa),
- ankiety przeprowadzane wśród uczniów, nauczycieli i rodziców,
- analiza sprawozdań z konkursów przedmiotowych i zawodów sportowych,
- analiza wytworów pracy uczniów na rzecz klasy i szkoły,
- rozmowy z uczniami, ich kolegami, nauczycielami, innymi pracownikami szkoły, rodzicami,
- opinie z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej,
- konkursy, quizy, zajęcia warsztatowe.

W celu uzyskania informacji, jak realizowane są zaplanowane zadania i czy w związku z nimi uczestnicy programu napotykali na trudności, dokonywany będzie monitoring programu pod koniec każdego roku szkolnego.

Ewaluacja wyników zostanie przeprowadzona pod koniec trzeciego roku pracy z programem.

Za realizację programu profilaktycznego odpowiedzialni są wszyscy pracownicy naszej szkoły. Nadzór nad realizacją programu wychowawczo-profilaktycznego sprawuje dyrektor szkoły. Począwszy od trzeciego roku pracy z programem Dyrektor szkoły co roku ustali obszar ewaluacji i wyznaczy osoby odpowiedzialne za jej przeprowadzenie.